

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАУЧНОТО ЖУРИ
ПРИ ИФК – ПЛЕВЕН

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван Дянков Пачев – ИЛВ, Плевен
член на научно жури съгласно Заповед № НП-07-30/13.09.2016 г.
на Председателя на ССА проф. д-р Т. Трифонова

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „професор” в професионално направление 6. „Аграрни науки” професионално направление направление 6.1 “Растениевъдство”, научна специалност „Растениевъдство” обявен в ДВ бр., 53/12.07.2016 г. от ИФК гр. Плевен

За участие в конкурса са постъпили документи от един кандидат – доц. д-р Вилиана Маринова Василева, доцент в отдел „Технология и екология на фуражните култури” в Институт по фуражните култури гр. Плевен. Представените документи са в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за развитието на академичния състав ССА.

Доц. д-р Вилиана Маринова Василева е родена на 30.06.1966 г., гр. Плевен. Завършва през 1984-1990 г. ВСИ-Пловдив /сега Аграрен Университет/, агроинженер-полевод и през 1992-1993 г. СУ “Св. Климент Охридски”, учител по общотехнически и специални учебни предмети, очно-задочна форма на обучение,

През 1996 г., е назначена за н.с. III ст. (асистент), Институт по фуражните култури, Плевен, 2001 г., - н.с. I ст. (главен асистент).

2005 г., защитава образователна и научна степен “Доктор”, шифър 04.01.14. “Растениевъдство” (Диплома № 29760/06.06.2005 г.) (защитена дисертация на тема “Влияние на азотното торене върху развитието, грудкообразуването и продуктивността на люцерна *Medicago sativa* L. в условията на оптимално навлажняване и воден дефицит”

И 2010 г., след успешен конкурс получава научно звание (академична длъжност) “старши научен сътрудник втора степен” (доцент) по научна специалност 04.01.14. “Растениевъдство” (свидетелство № 26409/12.07.2010 г.), издадено от Висшата Атестационна комисия, въз основа на решение на научна комисия 10, протокол № 7 от 11.05.2010 г.

В настоящия конкурс доц. д-р Вилиана М. Василева участва общо с 92 броя публикации, в т.ч. 8 броя във връзка с дисертационен труд за придобиване на научна степен “Доктор” (представени за участие в конкурса 2 броя); 34 броя във връзка с конкурс за избор на академичната длъжност “доцент”, и 46 броя във връзка с конкурс за избор на академична длъжност “професор” и 4 броя други (3 научно-популярни статии и 1 разширен абстракт).

От публикациите във връзка с конкурс за избор на академична длъжност “професор” 46 броя и 4 броя други (3 научно-популярни статии и 1 разширен абстракт): публикации в международни издания - 40 броя (87.0%), от тях в международни издания с импакт фактор - 17 броя (42.5%) с общ импакт фактор 16.359 [IF (Thomson Reuters) (2.550), SJR (0.887), SJIF (11.719), JBR - 5 (1.203)]; в международни издания без импакт фактор - 23 броя (57.5%); в сборници от международни и национални конференции - 6 броя (13.0%); други, в това число, научно-популярни статии - 3 броя и разширен абстракт - 1 брой. Една от 46-те броя статии е под печат.

От представените 46 броя научни публикации - самостоятелен и първи автор в 35 от тях (76.1%), като самостоятелни - 16 броя (34.8%), първи автор - 19 броя (41.3%), втори автор - 10 броя (21.7%), трети автор - 1 брой (2.2%).

Цитати - 154 броя, в т.ч. в статии, отпечатани в международни издания - 113 броя (73.4%), от тях в международни издания с импакт фактор - 46 броя с общ импакт фактор 59.221 [(IF (Thomson Reuters) - 46.173) – 32 броя, (SJR - 1.324) – 6 броя, (GIF - 3.216) – 6 броя; (SJIF - 8.508) – 2 броя], в международни издания без импакт фактор (вкл. чуждестранни дисертации) - 67 броя, и в български издания (вкл. дисертации) - 41 броя (26.6%).

Основното научно направление и тематика в трудовете на доц. д-р Вилиана Василева е проучването на подземната детелина (*Trifolium subterraneum* L.) (едногодишен бобов самозасяващ се вид) за използване във фуражното производство в България. Установено е,

че засята в подходящ срок през есента, тя създава изравнен посев до настъпване на трайното застудяване, отраства рано през пролетта и формира плътен тревостой. Видът може да бъде включван в смеси с традиционни тревно-фуражни култури, като намалява заплевеляването, повишава продуктивността и дълготрайността на пасищните системи. Проучена е самозасяваща се способност на три подвида подземна детелина (*Trifolium subterraneum ssp. brachycalycinum*, *Trifolium subterraneum ssp. yaninicum* и *Trifolium subterraneum ssp. subterraneum*) в полски опити при директно подсяване на деградирани семепроизводни посеви люцерна и е определен подвида подземна детелина с най-добра самозасяваща се способност.

Установена е продуктивността на традиционни тревно-фуражни култури (звездан, еспарзета, бяла детелина) и подземна детелина, самостоятелно и в тревни смеси с различни житни компоненти (ежова главица, гребенчат житняк, тръстиковидна власатка, пасищен райграс) в съдови опити.

Установено е оптимално ниво на концентрация на неорганичен азот в почвата, при което се стимулира азотфиксиращата активност и продуктивност на подземната детелина в смеси с ежова главица (въз основа на вегетационни опити като пясъчна и водна култура).

Изследвани са взаимоотношенията между основни тревно-фуражни култури отглеждани в смеска при различни почвени типове. Установено е, че в сравнение с бялата детелина, червената детелина заема по-голямо дялово участие и добива от суха маса е по-висок.

Пролетния фуражен грах може да се използва като покривна култура при семепроизводни посеви от пасищен райграс.

Усъвършенствани са някои звена от технологията за отглеждане на бобови култури и използването на препарати с подхранващо и стимулиращо направление като «Хумустим» и препарати с инсектицидно действие, Гаучо 600 ФС, Карбодан 35 СТ и Промет 400 СК които могат да се използват за предсеитбено използване на соя.

Проучено е влиянието на минералното азотно торене и торенето с оборски тор върху продуктивността и грудкообразуването на люцерната при водно-дефицитен стрес. Минералното азотно торене оказва по-силно влияние върху добива суха коренова в сравнение със сухата надземна маса при люцерна. Определена е необходимостта от обезпечаване на люцерната с азот в условия на водно-дефицитен стрес, с цел избягване и

влошаване на основния химичен състав (съдържание на суров протеин и сурови влакнини). Проучено е влиянието на амониева и нитратна форми минерален азот върху химичния състав на люцерна за фураж. Установено двукратно по-високото съдържание на суров протеин при внасяне на минерален азот в амониева форма. Установени са оптимални дози на минерално торене и дълбочина на почвената обработка, при които ефикасността на използване на азота е най-висока, жизненият цикъл на грудките най-продължителен, и количеството натрупана коренова маса в почвата най-голямо

Проучено е влиянието на различни форми калиеви торове върху химичния състав и апетитността на фуража от люцерна, ежова главица и смеска между тях

Направените изследвания във фуражното производство имат много важно практическо приложение.

Подземната детелина е нов вид за България и има бъдеще за по-леки почви от южна България, като по добив не отстъпва на бялата и червената детелина. С включване на подземна детелина като компонент от технологията на сяти и естествени многогодишни тревостои, може да се подобри съдържанието на суров протеин. Видът е приспособим към променящите се климатични условия, използването му би могло да е принос в намиране на решение в областта на земеделието за смекчаване на неблагоприятните последици от климатичните промени (засушавания).

Предимствата на смесени системи, базиращи се на отглеждане на бобови и житни култури, и ролята им в изграждане на система на устойчиво и екологично чисто земеделие при условия на излужен и оподзолен чернозем. Проучваните едногодишни и многогодишни бобови култури имат значимо място за запазване и поддържане на почвеното плодородие в условията на променящия се климат.

Предложението ми към доц. Василева е в близко бъдеще да направи обобщение на многогодишните си изследвания за подземната детелина и ги публикува.

В заключение съгласно критериите за наукометрични данни на ЗРАСРБ и Правилника му за приложение в ССА, кандидатката в конкурса надхвърля значително изискванията за заемане на академичната длъжност „професор”. Участието в редица научни списания като член на редакторските колегии и рецензент ми дават основание за **положителна оценка** на цялостната научна дейност на доц. д-р Вилиана

Маринова Василева и предлагам на почитаемото Научно жури също да гласува положително в избора доц. д-р Вилиана Маринова Василева да заеме академичната длъжност **„професор“** в професионално направление 6. „Аграрни науки” 6.1 “Растениевъдство”, научна специалност „Растениевъдство”.

20.10.2016 г.

Гр. Плевен

Член на научното жури:.....

/ проф. д-р Иван Дянков Пачев /